

ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

Szúnyogriasztó/irtó készítmények alkalmazásával kapcsolatos tanácsok az árvízzel érintett területeken tartózkodóknak	269
Fertőző betegségek adatai	272

HAZAI INFORMÁCIÓ

SZÚNYOGRIASZTÓ/IRTÓ KÉSZÍTMÉNYEK ALKALMAZÁSÁVAL KAPCSOLATOS TANÁCSOK AZ ÁRVÍZZEL ÉRINTETT TERÜLETEKEN TARTÓZKODÓKNAK

A csípőszúnyogok ártalma ellen egyénileg a szabadban riasztószer, valamint füstképző spirál, a zárt térben légtérkezelő aeroszol alkalmazásával, valamint párologtatással védekezhetünk.

1. Riasztószer

A csípőszúnyogok hatékony távoltartására kizárólag a kémiai úton ható vegyületek (a *diethyl-toluamid*, más néven *DEET*, a *pikaridin*, valamint az *etil-butil-acetil-aminopropionát*, más néven *IR3535*) alkalmasak.

A B-vitamin (akár tapasz formájában, akár tablettaként szedve) a vérszívó ízeltlábúak riasztására alkalmatlan!

A különféle formájú (hajtógáz aeroszol palack, pumpás aeroszol palack, krém, folyadék kendő, gél stb.) szúnyogriasztó szerek a szabad bőrfelületre vagy a ruházatra juttatva gátolják a szúnyogok vérszívását.

Használatukkor a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- A készítményeket csak a használati utasítás szerint alkalmazzuk!
- Ügyeljünk arra, hogy a készítmény nyálkahártyára (szem, száj) ne kerüljön.
- Kisgyermeknél (3 éves korig) inkább a ruházatot kezeljük az erre alkalmas aeroszol palackkal, figyelve arra, hogy a permet ne kerüljön a gyermek tenyerére, kézfejére és arcára, ahonnan esetleg a szemébe,

szájába jutva nyálkahártya-irritációt okozhat. 3 hónapos kor alatti gyermekeknél lehetőség szerint ne alkalmazzunk semmilyen riasztószert, inkább használjunk a csípéstől védő öltözetet vagy szúnyoghálót.

- d) Terhes nők csak a feltétlenül szükséges mennyiségben, a bőrre vékony rétegben felkenve alkalmazzák.
- e) Allergiára hajlamos egyének a használat előtt kis bőrfelületen győződjenek meg a készítmény ártalmatlanságáról.
- f) Napégette vagy sérült bőrfelületen ne alkalmazzuk.
- g) Csak akkor ismételjük a kezelést, ha a készítmény már elvesztette a hatékonyságát.
- h) A *dietil-toluamid* a műszálas anyagokat, műbőrt, óraüveget és a festett vagy lakkozott felületeket károsítja.

Néhány, szúnyogriasztásra engedélyezett készítmény

Név	Hatóanyag tartalom		Hatástartósság * (óra)
Ben's 30 kullancs- és szúnyogriasztó aeroszol	30%	dietil-toluamid	6-8
Biocolt-U szúnyog- és kullancsriasztó aeroszol	23%		5-7
Biocolt-U szúnyog- és kullancsriasztó krém	30%		8-10
Johnson OFF Aktív rovarriasztó aeroszol	30%		6
OFF! Family Care rovarriasztó száraz aeroszol	15%		4
Protect szúnyog- és kullancsriasztó aeroszol	20%		5-7
Stix kullancs- és szúnyogriasztó aeroszol	20%		4-6
Szuku szúnyog- és kullancsriasztó aeroszol	23%		5-7
Szuku szúnyog- és kullancsriasztó krém	30%		8-10
Vape Derm Extra szúnyog- és kullancsriasztó aeroszol	32%		5-6
Autan Active rovarriasztó szer, pumpás	20%	pikaridin	4-8
Autan Protection Plus kullancs- és szúnyogriasztó folyadék	20%		6-8
Autan Protection Plus rovarriasztó aeroszol	16%		4-5
Autan Protection Plus rovarriasztó folyadék	20%		max. 8
Naturland szúnyog- és kullancsriasztó aeroszol	20%	etil-butil-acetil-aminopropionát	4-6

*Az adott készítmény hatástartóssága a hatóanyag-koncentráció mellett függ a formuláció típusától, a felvitel vastagságától és számos más körülménytől is (pl. hőmérséklet, relatív páratartalom)!

2. Füstölő spirál/rúd

Szabadban szúnyogirtás/riasztás céljára alkalmas.

A spirál közepén található rést a dobozban mellékelt fém tartóvázra illesszük, a rudat szúrjuk a földbe. Gyűjtsük meg a spirált, illetve a rudat és addig tartsuk a lángban, amíg parázslani nem kezd. Ezt követően fűjjük el a lángot, mivel az 5-8 órán keresztüli hatékonyságot a parázsló spirál füstje adja.

Ha a füstleadás már nem szükséges, a parázsló részt törjük le, így a megmaradt rész ismételtlen meggyújtható. Ha szükséges, egyszerre több spirált is égethetünk (pl.: Bros szúnyogirtó spirál, Bros szúnyogirtó rúd, Metatox szúnyogirtó spirál, Raid szúnyogirtó spirál, Vape Mini szúnyogirtó spirál).

3. Légtérkezelő aeroszol

Zárt vagy félig zárt térben (pl. helyiségben, sátorban) használható.

A nyílászárókat csukjuk be. A palackot használat előtt rázzuk fel. A palackot függőlegesen, szórófejjel felfelé tartva, a helyiségben körben járva, legyező mozdulattal juttassuk ki az aeroszolt a légtérbe. Egy 30 légm³-es helyiségben 5-10 mp porlasztás elegendő (pl.: Catch Chemotox légy- és szúnyogirtó aeroszol, Johnson Raid szúnyog- és légyirtó aeroszol, Mortein Ultra légy- és szúnyogirtó aeroszol, Sano K600+ légy- és szúnyogirtó száraz aeroszol).

4. Párologtatás

Zárt térben a repülő rovarok elpusztítására alkalmas módszer.

A folyadék/lap kizárólag az azonos márkánévvel ellátott készülékben biztosít megfelelő hatékonyságot! A kombinált használatú készülékek a lap és a folyadék üzemelésére egyaránt alkalmasak.

A módszer előnye, hogy a készítmények használatakor a helyiségben való tartózkodás megengedett, illetve annak repülő rovar-mentessége folyamatosan biztosítható.

A készülékbe helyezett lapból a magas hőmérséklet hatására a hatóanyag elpárolog. Hatásukat a készítménytől függően kb. 8-10 órán át fejtik ki, mely időtartam után feltétlenül használjunk új lapot.

A szakaszosan üzemeltethető, speciális készülékbe helyezett folyadék napi kb. 10-12 órás működés esetén, a folyadék mennyiségétől függően, a használati utasításban megadott időn (30-45-60 napon) keresztül fejt ki hatását.

A szakaszosan üzemeltethető, speciális készülékbe helyezett korong zárt térben, kb. 30 légm³-es helyiségben 60 éjszakára biztosít szúnyogmentes-séget [pl.: Biolit Plus légy- és szúnyogirtó folyadék, Chemotox szúnyogirtó folyadék, Chemotox szúnyogirtó lap, Chemotox MiniM szúnyogirtó korong, Protect szúnyogirtó folyadék, Raid (240 órás) szúnyog- és légyirtó korong, Raid szúnyogirtó lap, Vape légy- és szúnyogirtó lap, Vape Herbál szúnyogirtó folyadék, Vape Herbál szúnyogirtó lap].

**A tájékoztatást adta: Zöldi Viktor főtanácsos,
dr. Szlobodnyik Judit osztályvezető
OEK Dezinszekciós és deratizációs osztály**

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2010. június 07-13.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző megbetegedések** közül a **salmonellosissal** bejelentett esetek száma kissé csökkent az előző héthez képest, és 30%-kal volt kevesebb, mint a 2004-2008. év megfelelő időszakát jellemző középérték. Kétszer annyi **campylobacteriosis** került a nyilvántartásba, mint salmonellosis. Az esetek száma mérsékelten emelkedett az előző hetihez képest is, a betegség járványügyi helyzete jóval kedvezőtlenebb volt, mint az előző év 23. hetében. Az összes bejelentés negyede a Közép-magyarországi régióban fordult elő.

Az **enteritis infectiosa** bejelentések száma az előző hetihez képest számottevően nem változott, de háromnegyedével több volt az előző év azonos hetében regisztrált esetszámhoz képest. A legtöbb megbetegedést Veszprém és Csongrád megyében észlelték.

A héten **4** közösséget (1 kórház, 1 idősek otthona, 1 általános iskola, 1 baráti közösség) érintő új **gastroenteritis** járványról érkezett jelentés. Egy járványban **calicivírust**, egy másikban **S.Paratyphi A**-t azonosítottak (a járványhoz tartozó két esetet korábban már ismertettük), a többi járvány etiológiája még ismeretlen.

Pest megyében, egy idősek ellátására szakosodott bentlakásos otthon 94 fő gondozottja közül 2010. június 10-14. között 28 fő betegedett meg hányással, hasmenéssel járó panaszokkal. Egyéb alapbetegségük miatt két beteg szorult kórházi ellátásra. Négy székletminta diagnosztikus laboratóriumi vizsgálata során egy bizonyult **calicivírus** pozitívnak.

Az intézményben az ÁNTSZ területileg illetékes kistérségi intézete megtette a szükséges intézkedéseket.

A héten **4 akut vírushepatitis-t** jelentettek (Pest megye: 3, Jász-Nagykun-Szolnok: 1). A 3 Pest megyei eset a ceglédi családi hepatitis A járványhoz tartozik, további kiegészítő információ szerint a járványhoz tartozó betegek száma 6-ra emelkedett.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** bejelentések száma közel azonos volt az előző hetivel. A **varicella** bejelentések száma mérsékelten csökkent az előző héten regisztrálthoz képest. Mindkét betegség járványügyi helyzete kedvezőbb volt, mint az előző évek azonos hetében.

A héten **morbilli**, **pertussis** megbetegedést nem jelentettek, egy-egy **parotitis epidemica**, ill. **rubeola** gyanúval jelentett eset tisztázása folyamatban van.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek száma** mérsékelten emelkedett az előző hetihez képest. A 7 **meningitis purulenta** diagnózissal jelentett megbetegedés közül egyetlen esetben sem ismert még az etiológia. Négy **encephalitis infectiosa**-t regisztráltak a héten, melyből kettő kullancs-encephalitisnek bizonyult. Az egyik megbetegedést Nógrád, a másikat Zala megye területén észlelték.

A 23. héten 73 **Lyme-kór** megbetegedésről érkezett jelentés. A megbetegedések száma május közepe óta folyamatosan emelkedik, a járványügyi helyzet kedvezőtlenebb, mint a korábbi évek azonos időszakában.

Az év eleje óta regisztrált megbetegedések száma kereken duplája a 2004-2008. évi szummációs mediánnak, és több mint harmadával meghaladta az előző év 1-23. hetében nyilvántartásba vett esetszámot is. A legtöbb bejelentés Pest és Heves megyéből érkezett.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

23/2010. sz. heti jelentés (weekly report)

(2010.06.07. - 2010.06.13.)

Betegség Disease	23. hét (week)			1 - 23. hét (week)		
	2010.06.07- 2010.06.13	2009.06.01- 2009.06.07	Medián 2004-2008	2010.	2009.	Medián 2004-2008
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	# 3	-	-
Botulizmus	-	1	°	-	5	°
Salmonellosis	82	87	114	# 1479	# 1600	1751
Dysentheria	# 3	1	3	# 26	# 27	28
Dyspepsia coli	-	-	1	9	10	20
Egyéb E.coli enteritis	-	1	-	16	14	20
Campylobacteriosis	162	82	122	# 2381	1791	2124
Yersiniosis	1	1	1	# 43	26	22
Enteritis infectiosa	760	434	730	# 20703	# 18445	18614
Hepatitis infectiosa	4	5	10	# 163	# 151	220
AIDS	1	-	-	10	# 12	10
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	6	1	6
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	26	13	12
Scarlatina	71	52	82	1560	1475	2267
Morbilli	-	-	-	-	2	3
Rubeola	1	-	-	12	6	32
Parotitis epidemica	1	-	2	34	27	56
Varicella	1218	1148	1295	25124	30581	32802
Mononucleosis inf.	22	19	25	622	517	545
Legionellosis	2	-	1	62	# 12	9
Meningitis purulenta	7	1	4	# 91	# 127	124
Meningitis serosa	-	-	2	26	# 28	28
Encephalitis infectiosa	4	3	2	42	41	46
Creutzfeldt-J. betegség	-	-	-	12	17	8
Lyme-kór	73	39	37	386	276	191
Listeriosis	-	-	-	6	6	3
Brucellosis	-	-	-	1	-	-
Leptospirosis	-	-	1	2	3	9
Ornithosis	-	-	-	1	# 8	9
Q-láz	-	1	-	20	12	4
Tularemia	-	-	-	8	9	9
Tetanus	-	-	-	1	1	1
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	# 8	2	4
Malária	-	-	-	* 3	* 4	2
Toxoplasmosis	2	4	3	46	51	59

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(°) Nincs adat - No data available

A statisztika készítés ideje: 2010.06.15.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

23/2010. sz. heti jelentés (weekly report) (2010.06.07.-2010.06.13.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectios	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme- kór	Parotitis epidemica
Budapest	15	-	27	62	-	12	150	5	1	8	-
Baranya	2	-	11	14	-	1	74	1	-	-	-
Bács-Kiskun	2	-	6	62	-	4	94	-	-	-	-
Békés	2	-	2	15	-	-	8	-	-	1	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	-	-	7	49	-	2	48	-	1	5	-
Csongrád	18	1	20	77	-	1	36	-	-	-	-
Fejér	6	-	11	76	-	5	46	1	1	4	-
Győr-Moson-Sopron	4	-	12	25	-	7	70	2	-	7	-
Hajdú-Bihar	12	2	8	20	-	8	49	1	1	1	-
Heves	2	-	3	25	-	4	28	2	-	13	-
Jász-Nagykun-Szolnok	1	-	5	29	1	2	120	2	1	1	-
Komárom-Esztergom	-	-	3	49	-	1	52	-	-	-	-
Nógrád	2	-	2	44	-	3	17	2	-	5	-
Pest	5	-	12	26	3	8	205	3	-	16	-
Somogy	5	-	4	36	-	1	55	1	2	3	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1	-	4	9	-	2	3	-	-	-	-
Tolna	1	-	3	39	-	1	39	-	-	-	-
Vas	2	-	15	22	-	1	9	-	-	1	1
Veszprém	2	-	7	78	-	7	102	2	-	4	-
Zala	-	-	-	3	-	1	13	-	-	4	-
Összesen (total)	82	3	162	760	4	71	1218	22	7	73	1
Előző hét (previous week)	95	-	154	767	16	66	1444	19	5	65	-

(+) Előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2010.06.15.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tiszti főorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek;

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tiszti főorvos:

dr. Falus Ferenc

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

OTH Nyomda csoportvezető:

Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)